VI. TRANSPORT

Mustaqillik yillarida transport va kommunikatsiya tizimini strategik rivojlantirish bo‘yicha katta ishlar amalga oshirildi.

Mamlakatimizda yaratilgan samarali transport tizimi tashqi iqtisodiy aloqalarni rivojlantirish va boshqa mamlakatlar bilan integratsiyalashuv omilidir.

Yuk tashish. 2023 yil yanvar-iyun oylarida barcha transport turlari tomonidan 31,9 mln.tonna yuk tashilgan bo‘lib, bu o‘tgan yilning shu davriga nisbatan 101,4 foizni tashkil qildi.

Yuk aylanmasi barcha transpor tturlari tomonidan 1 122,8 mln.tn.km.niva o‘tgan yilning shu davriga nisbatan 104,1 oizni tashkil qildi.

Yuk tashish va yuk aylanmasi transport turlari bo‘yicha quyidagicha ifodalanadi:

Transport turlari bo‘yicha yuk tashish va yuk aylanmasi hajmi va o‘sish sur’ati

	2023 yil yanvar-iyun	*2022 yil yanvar-iyunga nisbatan, foizda*
Tashilgan yuk, mln. tn	**31,9**	**101,4**
shu jumladan:		
avtomobil transportida	31,9	101,4
Yuk aylanmasi, *mln. tn-km*	**1 122,8**	**104,1**
shu jumladan:		
avtomobil transportida	1 122,8	104,1

Yakka tartibdagi tadbirkorlarning avtomobil transportidagi yuk aylanmasi 2022 yil yanvar-iyunga nisbatan 103,0 foizga o‘sdi va 501,2 mln. tn-km. ni tashkil qildi.

Buxoro viloyatining tuman, shaharlar bo‘yicha tashilgan yuk bo‘yicha yetakchi o‘rinni Buxoro shahar (8 675,3 ming tonna) egalladi. Shu bilan birga, eng yuqori tonnani Romitan (2 922,8 ming tonna), Kogon (2 172,2 ming tonna), Qorovulbozor (2 746,0 ming tonna) va G‘ijduvon (3 316,8 ming tonna) tumanlarida kuzatildi.

Hududlar kesimida yuk tashish, ***ming tonna***
(2023 yil yanvar–iyun)

	ming tonna	2022 yil yanvar-iyunga nisbatan, foizda	jamiga nisbatan ulushi, foizda
Viloyat jami	**31 916,8**	**101,4**	**100,0**
Buxoro sh.	8 675,3	102,6	27,2
Kogon sh.	1 910,3	96,3	6,0
tumanlar			
Buxoro	2 020,9	100,2	6,3
Vobkent	1 457,3	101,5	4,6
Jondor	1 196,4	100,3	3,7
Kogon	2 172,2	100,9	6,8
Olot	844,2	100,5	2,6
Peshko‘	1 299,3	101,1	4,1
Romitan	2 922,8	101,2	9,2
Shofirkon	1 184,3	101,3	3,7
Qorako‘l	2 170,9	100,8	6,8
Qorovulbozor	2 746,0	105,6	8,6
G‘ijduvon	3 316,8	100,6	10,4

Ko‘rsatilgan yuk tashishda eng kichik tonna quyidagi hududlar Shofirkon (1 184,3 ming tonna) va Olot (844,2 ming tonna) hissasiga to‘g‘ri keldi.

Tashilgan yukning umumiy hajmida hududlarning ulushi, *foiz hisobida*
(2023 yil yanvar-iyun)

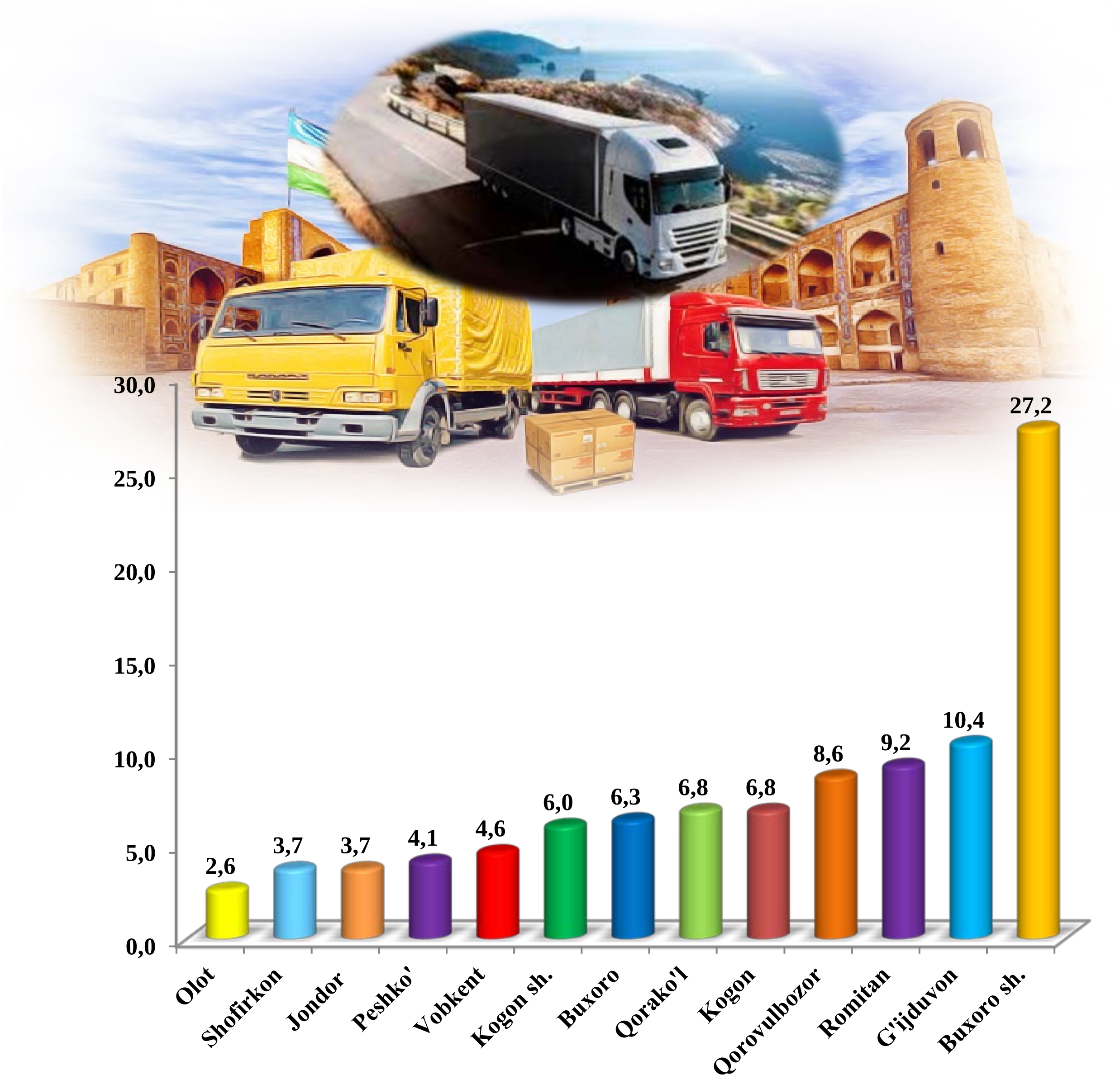

Hududlar bo‘yicha tashilgan yukning yuqori ulushi bo‘yicha yetakchi o‘rinni Buxoro (27,0 foiz) shahar egalladi. Shu bilan birga Romitan (9,2 foiz) va G‘ijduvon (10,4 foiz) tumanlarida kuzatildi.

Viloyatning yuk aylanmasi hajmida yetakchi o‘rinni G‘ijduvon tumani (14 544,1 ming tonna-km) egalladi. Shu bilan birga eng yuqori ko‘rsatkich bilan Qorovulbozor tumanida (239 535,1 ming tonna-km) va Buxoro (175 713,9 ming tonna-km) shahrida kuzatildi.

Hududlar kesimida yuk aylanmasi, *ming tonna-km*

	ming tonna-km	*2022 yil yanvar-iyunga nisbatan, foizda*	*jamiga nisbatan ulushi, foizda*
Viloyat jami	**1 122 779,7**	**104,1**	**100,0**
Buxoro sh.	175 713,9	102,8	15,6
Kogon sh.	89 988,4	145,8	8,0
tumanlar			
Buxoro	90 036,3	102,2	8,0
Vobkent	57 334,8	102,6	5,1
Jondor	55 164,6	102,7	4,9
Kogon	84 614,3	103,3	7,5
Olot	18 354,2	102,8	1,6
Peshko‘	19 261,3	101,9	1,7
Romitan	77 754,4	101,7	6,9
Shofirkon	40 367,3	103,2	3,7
Qorako‘l	29 193,5	103,1	2,6
Qorovulbozor	239 535,6	98,2	21,3
G‘ijduvon	145 461,1	102,7	13,1

Ko‘rsatilgan yuk aylanmasidagi eng kichik tonna-km quyidagi Peshko‘ (19 261,3 ming tonna-km), Olot (18 354,2 ming tonna-km) va Qorako‘l (29 193,5 ming tonna-km) tumanlari hissasiga to‘g‘ri keldi.

Yuk aylanmasining umumiy hajmida hududlarning ulushi,
foiz hisobida (2023 yil yanvar-iyun)

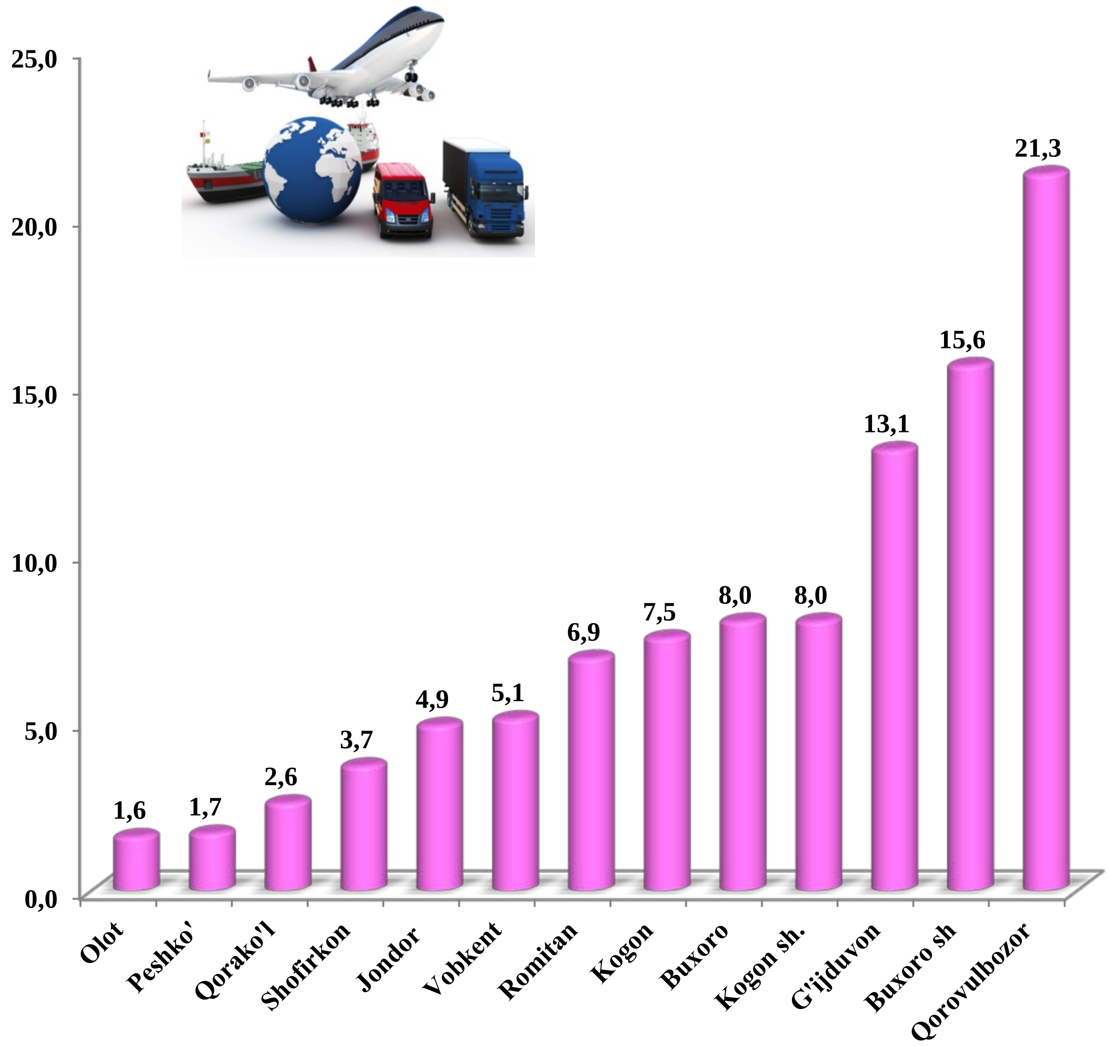

Hududlar bo‘yicha yuk aylanmasining yuqori ulushi bo‘yicha yetakchi o‘rinni Qorovulbozor (21,3 foiz) tumanri egalladi. Shu bilan birga Buxoro shahri (15,6 foiz), G‘ijduvon (13,1 foiz) tumani va Kogon (8,0 foiz) shahrida kuzatildi.

Yo‘lovchi tashish. 2023 yil yanvar-iyun oylarida barcha transport turlari tomonidan 136,3 mln. kishi tashilgan bo‘lib, bu ko‘rsatkich o‘tgan yilning shu davriga nisbatan 100,7 foizni tashkil etdi. Yo‘lovchi tashish aylanmasi ushbu davrda 101,5 foizga teng bo‘lib, 4 723,3 mln. yo‘lovchi-km. ni tashkil qildi.

Transport turlari bo‘yicha yo‘lovchi tashish va yo‘lovchi aylanmasi hajmi va o‘sish sur’ati

	2023 yil yanvar-iyun	*2022 yil yanvar-iyunga nisbatan, foizda*
Transportda tashilgan yo‘lovchilar, *mln.kishi*	**136,3**	**100,7**
shu jumladan: avtomobil transportida	136,3	100,7
Yo‘lovchi aylanmasi, *mln. yo‘lovchi-km*	**4 723,3**	**101,5**
shu jumladan: avtomobil transportida	4 723,3	101,5

Jami avtomobil transportidagi yo‘lovchi aylanmasi 2022 yil yanvar-iyunga nisbatan 101,5 foizni va 4 723,3 mln. yo‘lovchi-km.ni tashkil qildi. Yo‘lovchi aylanmasining umumiy hajmida yakka tartibdagi tadbirkorlar yo‘lovchi aylanmasining ulushi 87,8 foizni tashkil etdi.

Viloyatning tuman, shaharlar bo‘yicha tashilgan yo‘lovchi bo‘yicha yetakchi o‘rinni Buxoro shahri (36 321,5 ming kishi) egalladi. Shu bilan birga, eng yuqori ko‘rsatkich bilan G‘ijduvon (18 224,0 ming kishi) tumani, Buxoro (12 771,8 ming kishi) va Kogon (10 818,1 ming kishi) tumanlarida kuzatildi.

Hududlar kesimida yo‘lovchi tashish, ***ming kishi***
(2023 yil yanvar–iyun)

	ming kishi	*2022 yil yanvar-iyunga nisbatan foizda*	*jamiga nisbatan ulushi, foizda*
Viloyat jami	**136 278,9**	**100,7**	**100,0**
Buxoro sh.	36 321,5	100,3	26,6
Kogon sh.	5 197,0	101,7	3,8
tumanlar			
Buxoro	12 771,8	101,3	9,4
Vobkent	5 695,2	100,8	4,2
Jondor	9 645,1	100,2	7,1
Kogon	10 818,1	100,1	7,9
Olot	5 268,5	101,5	3,9
Peshko‘	2 248,6	100,5	1,6
Romitan	9 098,1	101,4	6,7
Shofirkon	7 921,9	100,7	5,8
Qorako‘l	4 746,6	100,9	3,5
Qorovulbozor	8 322,5	101,6	6,1
G‘ijduvon	18 224,0	100,4	13,4

Transportda tashilgan yo‘lovchilar soni bo‘yicha eng kichik ko‘rsatilgan quyidagi hududlar Peshko‘ (2 248,6 ming kishi), Qorako‘l (4 746,6 ming kishi) tumanlari va Kogon shahri (5 197,0 ming kishi) hissasiga to‘g‘ri keldi.

Tashilgan yo‘lovchining umumiy hajmida hududlarning ulushi, *foiz hisobida (2023 yil yanvar-iyun)*

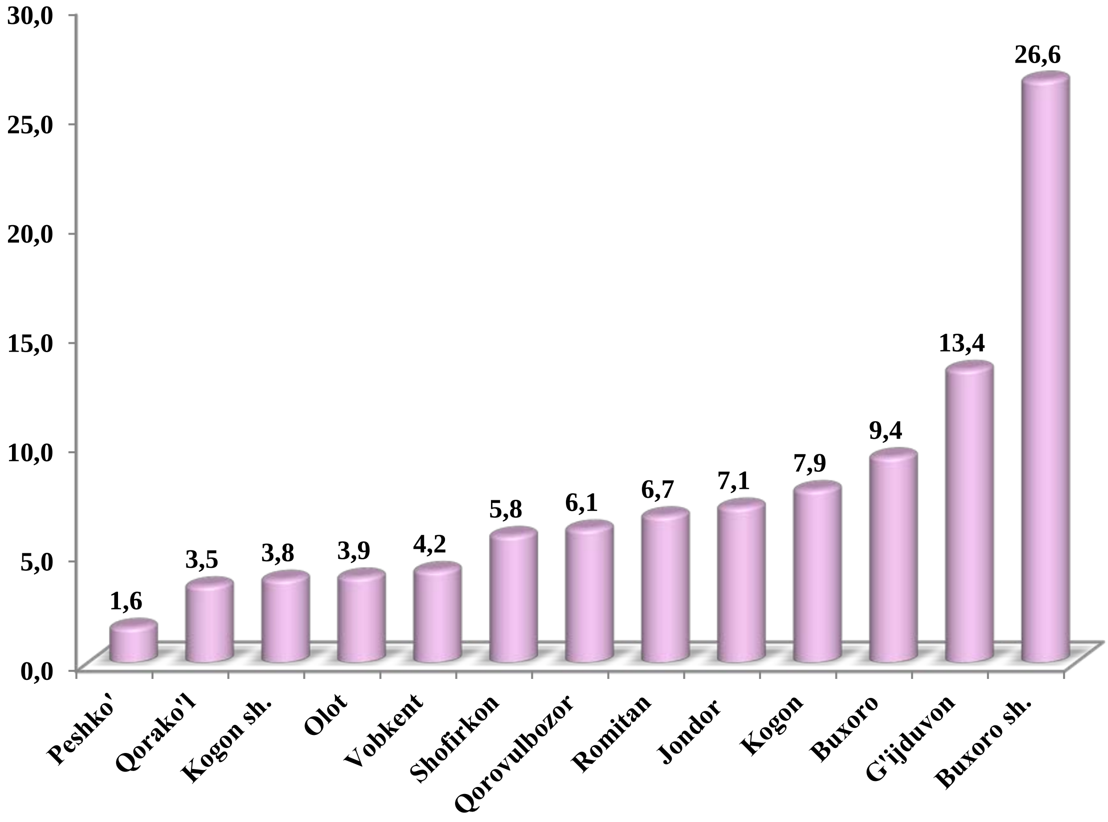

Hududlar bo‘yicha tashilgan yo‘lovchining yuqori ulushi bo‘yicha yetakchi o‘rinni Buxoro (26,6 foiz) shahri egalladi. Shu bilan birga G‘ijduvon (13,4 foiz), Buxoro (9,4 foiz) va Kogon (7,9 foiz) tumanlarida kuzatildi.

Viloyatning yo‘lovchi aylanmasi hajmida yetakchi o‘rinni Buxoro shahri (1 051 544,4 ming yo‘lovchi-km) egalladi. Shu bilan birga eng yuqori ko‘rsatkich bilan G‘ijduvon (652 460,6 ming yo‘lovchi-km), Kogon (380 089,8 ming yo‘lovchi-km) va Buxoro (506 953,5 ming yo‘lovchi-km) tumanlarida kuzatildi.

Hududlar kesimida yo‘lovchi aylanmasi, ***ming yo‘lovchi-km***

	ming yo‘lovchi-km	*2022 yil yanvar-iyunga nisbatan, foizda*	*jamiga nisbatan ulushi, foizda*
Viloyat jami	**4 723 252,8**	**101,5**	**100,0**
Buxoro sh.	1 051 544,4	101,8	22,2
Kogon sh.	144 999,3	98,7	3,1
tumanlar			
Buxoro	506 953,5	102,1	10,7
Vobkent	325 283,0	100,5	6,9
Jondor	344 788,7	102,1	7,3
Kogon	380 089,8	101,5	8,0
Olot	163 555,4	101,4	3,5
Peshko‘	27 797,8	101,2	0,6
Romitan	326 826,3	101,8	6,9
Shofirkon	286 884,2	101,1	6,1
Qorako‘l	178 824,7	101,3	3,8
Qorovulbozor	333 245,1	101,7	7,1
G‘ijduvon	652 460,6	101,4	13,8

Ko‘rsatilgan yo‘lovchi aylanmasidagi eng kichik yo‘lovchi-km quyidagi hududlar Peshko‘ **(**27 797,8 ming yo‘lovchi-km), Olot (163 555,4 ming yo‘lovchi-km) tumanlari va Kogon shahri (144 999,3 ming yo‘lovchi-km) hissasiga to‘g‘ri keldi.

Yo‘lovchi aylanmasining umumiy hajmida hududlarning ulushi,
foiz hisobida
(2023 yil yanvar-iyun)

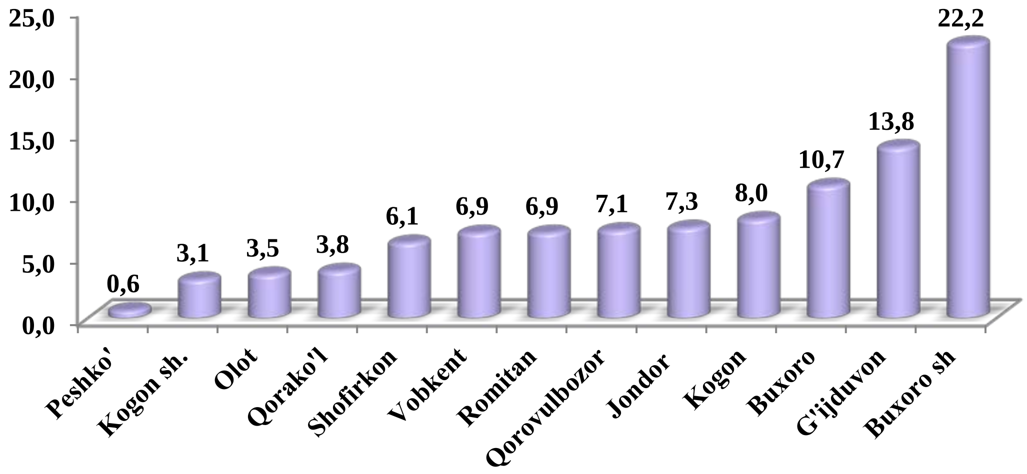

Hududlar bo‘yicha yo‘lovchi aylanmasining yuqori ulushi bo‘yicha yetakchi o‘rinni Buxoro shahri (22,2 foiz) egalladi. Shu bilan birga G‘ijduvon (13,8 foiz), Buxoro (10,7 foiz), Kogon (8,0 foiz)va Jondor (7,3 foiz)tumanlarida kuzatildi.

Transport turlari bo‘yicha yuk tashish, yuk aylanmasi,
yo‘lovchi tashish va yo‘lovchi aylanmasi
(2023 yil yanvar-iyun)

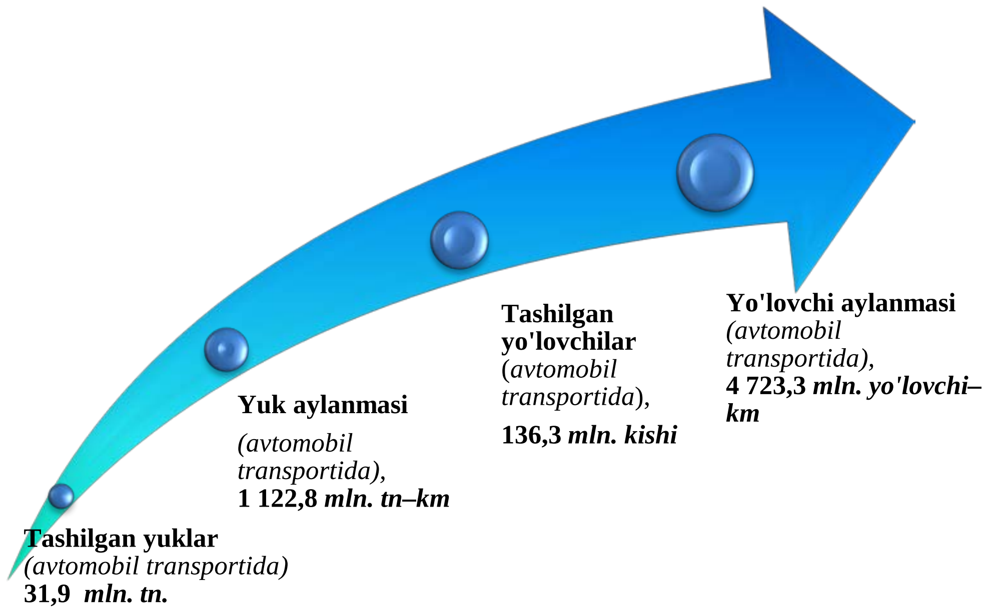

Statistik ko‘rsatkichlarga izohlar

Umumiy foydalanishdagi avtomobil transporti – aholini va iqtisodiyotni barcha tarmoqlarining yo‘lovchilar, bagajlar va yuklar, shu jumladan, pochtalarni avtomobillarda tashishga bo‘lgan ehtiyojlarini tijorat asosida ta’minlovchi transport.

Avtotransport vositalari – yo‘lovchilar, bagajlar, yuklar tashishga hamda maxsus ishlarni bajarishga mo‘ljallangan avtomobillar, shatakchi-avtomobillar, tirkama va yarim tirkamalar.

Yo‘lovchi avtomobili – o‘zining tuzilishi va jihozlanishi jihatidan yo‘lovchilar va bagajlarni tashishga mo‘ljallangan, zarur qulaylik va xavfsizlik bilan ta’minlangan avtomobil.

Yuk avtomobili – yuklarni tashishga mo‘ljallangan, qattiq ramali mexanik yo‘l transporti vositasi; yuk avtotransporti vositalari foydalanish xarakteri va konstruktiv xususiyatlaridan kelib chiqqan holda umumiy va ixtisoslashtirilgan vositalarga bo‘linadi.

Avtobus, mikroavtobus – yo‘lovchilarni tashishga mo‘ljallangan va haydovchi o‘rnini hisobga olmaganda sakkiztadan ortiq o‘tirish o‘rindig‘iga ega bo‘lgan, qattiq ramali mexanik yo‘l transporti vositasi.

Yengil avtomobil – haydovchi o‘rnini hisobga olmaganda, sig‘imi sakkiz kishigacha bo‘lgan yo‘lovchi avtomobili. Yengil avtomobillar soniga pochta tashishga mo‘ljallangan, sanitariya va boshqa maxsus yengil avtomobillar qo‘shilmaydi.

Tashilgan yuklar (yuk tashish hajmi) – yuk avtomobillarida, shu jumladan avtotirkamalarda, tashilgan yuklar miqdori har bir qatnov uchun yukning tara yoki konteynerlar og‘irligini hisobga olgan holdagi haqiqiy og‘irligi bo‘yicha aniqlanadi (tonnada o‘lchanadi). Tashilgan yuk hajmini avtomobilning texnik tavsifnomasida ko‘rsatilgan yuk ko‘tarish qobiliyati bo‘yicha aniqlash, faqatgina tashilgan yukning haqiqiy og‘irligi to‘g‘risidagi ma’lumotlar bo‘lmagan hollardagina amalga oshirilishi mumkin.

Yuk aylanmasi – transportning yuk tashish bo‘yicha ish hajmi. O‘lchov birligi tonna-kilometr hisoblanadi. Transportning yuk aylanmasi tashilayotgan yukning har bir jo‘natmasi og‘irligini uni tashish masofasiga ko‘paytmasining yig‘indisi orqali aniqlanadi.

Tashilgan yo‘lovchilar – ma’lum vaqt davomida avtomobil vositalarida turli qatnov turlari bo‘yicha tashilgan yo‘lovchilar soni (statistik kuzatuv birligi bo‘lib yo‘lovchiqatnovi hisoblanadi).

Yo‘lovchi aylanmasi – transportning yo‘lovchi tashish bo‘yicha ish hajmi. O‘lchov birligi yo‘lovchi-kilometr hisoblanadi. Har bir tashish bo‘yicha yo‘lovchilar sonini tashish masofasiga ko‘paytmasini yig‘indisi orqali aniqlanadi. Qatnov turlari va boshqa belgilar bo‘yicha alohida hisoblanadi.